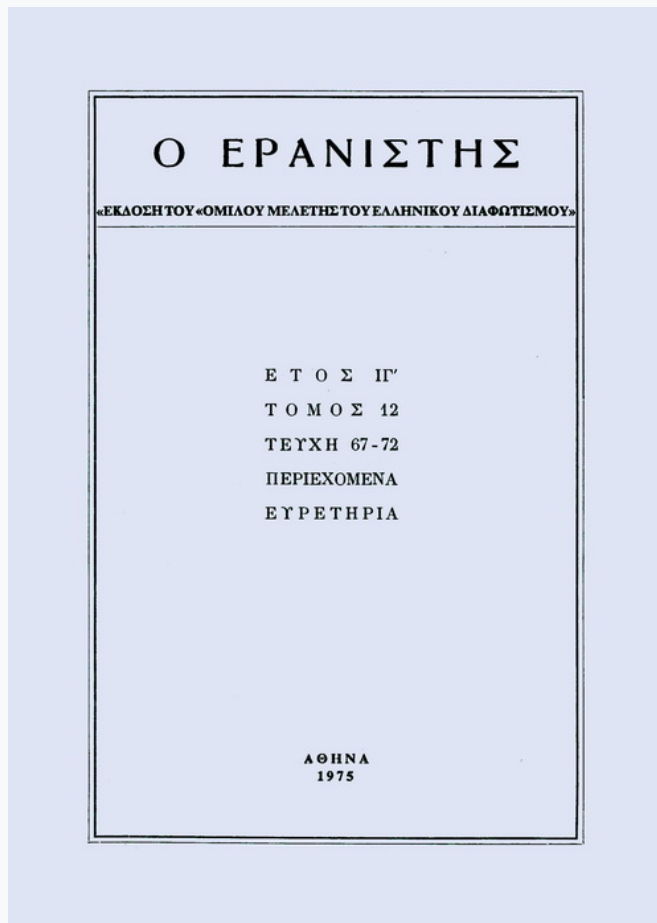


The Gleaner

Vol 12 (1975)



Συμβολή εις την Βιβλιογραφίαν των Ελληνικών Ακολουθιών του L. Petit

Κρίτων Κ. Χρυσοχοϊδης

doi: [10.12681/er.9144](https://doi.org/10.12681/er.9144)

Copyright © 2016, Κρίτων Κ. Χρυσοχοϊδης



This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Χρυσοχοϊδης Κ. Κ. (2016). Συμβολή εις την Βιβλιογραφίαν των Ελληνικών Ακολουθιών του L. Petit. *The Gleaner*, 12, 195–211. <https://doi.org/10.12681/er.9144>

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΤΟΥ L. PETIT

Κατωτέρω παρουσιάζεται μία σειρά είκοσι πέντε προσθηκῶν¹ εἰς τὴν Βιβλιογραφίαν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ L. Petit². Αἱ ἀκολουθίαι αὗται ἐξεδόθησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1873 καὶ 1925. Αἱ προσθηκαὶ εἰς τὸ ἰδιαίτερον τοῦτο εἶδος ἐντύπων ἀποτελοῦν συμβολὴν εἰς τὴν διαμόρφωσιν γενικωτέρας εἰκόνας τῆς κυκλοφορίας των καὶ τῆς συχνότητος ἐκδόσεώς των, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ εἰς συγκεκριμένους ἀγίους τοῦ τοπικοῦ Ἀγιολογίου. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων δύνανται νὰ συναχθοῦν χρήσιμα συμπεράσματα διὰ τὴν τοπικὴν ἱστορίαν, τὴν λαογραφίαν, τὴν κοινωνικὴν καὶ λατρευτικὴν ζωὴν τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν περιοχῶν.

Εἰς τὴν συμβολὴν αὐτὴν δὲν περιλαμβάνονται ἀκολουθίαι ἄγνωστοι μὲν εἰς τὸν L. Petit, ἐπισημανθεῖσαι ὅμως ὑπὸ τῶν δημοσιευσάντων κατὰ καιροὺς εἴτε εἰδικᾶς προσθήκας εἰς τὴν βιβλιογραφίαν αὐτοῦ³, εἴτε καὶ γενικώτερον προσθήκας εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν E. Legrand⁴ καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέξας⁵, ἐν αἷς περιέχονται καὶ ἀκολουθίαι.

Ἐκ τῶν ἀκολουθιῶν τούτων, ἦτοι αἱ τῶν ἀγίων: Ἀνδρέου

1. Ἀπασαὶ αἱ ἀκολουθίαι εὑρίσκονται εἰς τὴν μεγάλην συλλογὴν ἀκολουθιῶν τοῦ ἐκδότου κ. Ἀλεξάνδρου Παπαδημητρίου, τὸν ὅποιον καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἄδειαν πρὸς μελέτην τούτων.

2. Louis Petit, *Bibliographie des acolouthies grecques*. Βρυξέλλαι 1926, εἰς τὴν σειρὰν τῶν *Subsidia Hagiographica*, 16. Ἐφεξῆς BAG. Νέα ἐκδοσις ἐπτηρημένη παρασκευάζεται εἰς τὴν ἰδίαν σειρὰν ὑπὸ τοῦ π. Jacques Noret.

3. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Ἀγιολογικά βιβλιογραφία τῶν ἀκολουθιῶν, ΕΕΒΣ 9 (1932), σελ. 80 - 122.

4. Μ. Ι. Μανούσακα, Προσθήκαι

καὶ συμπληρώσεις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν τοῦ E. Legrand (Συμβολὴ πρώτη), Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 7 (1958), σελ. 34 - 83. — Γ. Γ. Λαδᾶ καὶ Ἀθ. Δ. Χατζηδήμου, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Συμβολὴ στὸ δέκατο ὄγδοο αἰῶνα, Ἀθήναι 1964. — Γ. Γ. Λαδᾶ καὶ Ἀθ. Χατζηδήμου, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1791 - 1795, Ἀθήναι 1970. — Φ. Ἡ. Ἡλιοῦ, Προσθήκας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιογραφία. Α. Τὰ Βιβλιογραφικά κατάλοιπα τοῦ E. Legrand καὶ τοῦ H. Pernot, Ἀθήναι 1973.

5. Γ. Βελοουδῆ, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες, Ἐρανιστῆς 4 (1966), σελ. 171 - 190.

ἀποστόλου, Ἀνδρέου Σαλοῦ, Ἀνθίμου ἐκ Κεφαλληνίας, Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, Ἰωάννου Ξένου, Σταματίου τοῦ ἐκ Δημητριάδος, Φωτεινῆς τῆς ἐν Σηλαίῳ καὶ Χαραλάμπους ἀποτελοῦν τὰς πρώτας γνωστὰς τύποις ἐκδόσεις.

Πέραν τῆς ἀναγραφῆς τοῦ τίτλου ἐπιχειρεῖται ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου, παρέχεται τὸ incipit τοῦ βίου ἢ τοῦ συναξαρίου ἐκάστου ἁγίου, ἐὰν τοῦτο παραδίδεται, ὡσάκις πρόκειται περὶ τῆς πρώτης ἐκδόσεως ἢ ἐὰν τοῦτο εἶναι διάφορον ἐκείνων προτέρων ἢ μεταγενεστέρων ἐκδόσεων. Ἀναγράφονται ἐπὶ πλεόν τὰ incipit τῶν κανόνων τῶν συντεθέντων εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου, ἅτινα καὶ παρατίθενται ἐν τέλει εἰς ἴδιον πίνακα ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀκροστιχίδων. Πλεῖστοι ἐκ τῶν κανονῶν τούτων δὲν περιέχονται εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Henrica Follieri ἐκδοθέντα Initia τῶν ὕμνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας¹, ἐτέρων δέ, καίτοι περιλαμβανομένων ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, τὸ περιεχόμενον παραλλάσσει, διασκευασθὲν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ὑμνολογουμένου ἁγίου².

Εἰς τινὰς ἀκολουθίας κατεβλήθη προσπάθεια νὰ διερευνηθῇ ἡ προέλευσις τοῦ ἐν αὐταῖς περιλαμβανομένου συναξαρίου καὶ νὰ ἐπισημανθῇ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἀκολουθίας ἢ τοῦ κανόνου.

Ἀναστάσιος μοναχὸς ἐν Κύπρῳ, 12ος αἰ. Σεπτεμβρίου 17
Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ θαυματουργοῦ οὗ μνήμη τελεῖται τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρον), Τύποις «Θεσσαλονίκης» 1915³.

8ον σελ. 15. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Κυπριανοῦ⁴. Σελ. 3 - 15 ἡ ἀκολουθία (Ὁ κανὼν: Ἦχος πλ. δ'. Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ἀρχ. Ἐθελεξέ σε ὁ πόθος, ὁ δεσποτικός). Σελ. 12 τὸ συναξάριον.

1. *Initia hymnorum ecclesiae graecae*, τόμ. I - V, Βατικανὸν 1960-1966.

2. Ἀνάλογος περιπτώσις χρησιμοποήσεως τροπαρίων εἰς ἀκολουθίαν ἄλλου ἁγίου εἶναι καὶ ἡ ἐπανάληψις τῶν θεοτοκίων τῆς α', γ', δ' καὶ ε' φῶδης τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Κασσαρίου (1 Νοεμβρίου) εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πατρ. Ἀλεξανδρείας (18 Ἰανουαρίου). Βλ. *Analecta Hymnica Graeca. Canones Novembris*, ἐκδ. ὑπὸ Ἀθανασίου Κομίνης, Ρώμη 1972, σελ. 565, ὑπόσημ. 2.

3. Μνεῖα τῆς ἐκδόσεως ἐν Ἰ. Α. Γ.

Συκουτρῆ, *Desiderata Cyprica*. Κυπριακὴ Ἀγιογραφία Β', Κυπριακὰ Χρονικά 2 (1924), σελ. 244. — Τοῦ αὐτοῦ, *Μοναστήρια ἐν Κύπρῳ. ΣΤ'*, Ἅγιος Ἀναστάσιος, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 258. — Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Ἀγριολογικά, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 87.

4. Ἀκολουθία τῶν ὁσίων Ἀναστασίου Χαρίτωνος, Ἀδξεντίου καὶ Κενδέα τοῦ Ἀποστόλου... Λοικᾶ, τοῦ ἁγίου Δημητρίου, Κυθήρης καὶ Κωνσταντίνου μάρτυρος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσαι σπουδῆ... Ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου κ. κ. Χρυσάνθου δι' ἐπι-

Ἄνδρέας ἀπόστολος

Νοεμβρίου 30

Παράκλησις τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ Ἄνδρᾷ τῷ πρωτοκλήτῳ. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον Ἀδελφῶν Ἀ. Τούλα, 1921.

8ον σελ. 24. Σελ. 3 - 22 ὁ παρακλητικὸς κανὼν, ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ Ἀγιορείτου. (Ὁ κανὼν: Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ. Ἀρχ. Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγῶν χειμάζουσι τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν, καὶ συμφορῶν νέφη ὄλον με καλύπτουσι Ἄνδρᾷ). Σελ. 20 - 22 μεγαλυνάρια εἰς τὸν ἅγιον.

Ἄνδρέας σαλός, 10ος αἰ.

Ματου 28

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ. Συγγραφεῖς παρὰ Νικηφόρου ἱερέως τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων τῆς ἐπωνύμου τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Ἐκ σιναϊτικοῦ χειρογράφου 1Ζ' αἰῶνος, ἀντιπαραβληθὲν [sic] καὶ πρὸς ἕτερον 1Η' αἰῶνος. Μετὰ ἐορτασίμου ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Ἀνδρέου, ληφθείσης ἐπίσης ἐκ χειρογράφου, καὶ προλόγου πραγματευομένου καθόλου περὶ σαλότητος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδίδονται ὑπὸ Ἀνδρέου Πολυετοπούλου (Ἀρχιμανδρίτου). Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ὁ «Ταῦγετος» 1911¹.

8ον σελ. ιζ' + 215². Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἐκδοσις τῆς ἀκολουθίας. Σελ. α' - ιζ' πρόλογος τοῦ ἐκδότου. Σελ. 1 - 204 «Βίος καὶ πολιτεία» τοῦ ἁγίου ἐκδιδόμενος ἐκ τοῦ σιναϊκοῦ κώδικος 543 τοῦ 1630 (φφ. 1 - 186)³. Ἀρχ. Βίον θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἄμειπτον ἀνδρὸς ἐναρέτου. (BHG³. 116b). Σελ. 205 - 213 ἡ ἀκολουθία συνθεθεῖσα ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Ἰακώβου ἐν ἔτει 1846. (Ὁ κανὼν: Ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον. Ἀρχ. Μεθέξει τῇ πρὸς Θεὸν πανόλβιε, φῶς ἐχηρημάτισας). Ἡ δευτέρα ἐκδοσις (ἐν Ἱεροσολύμοις 1912)⁴ ἀποτελεῖ ἀπλῆν ἀνατύπωσιν τῆς ἐνταῦθα περιγραφομένης.

Ἀνθιμος ὁσιος ἐκ Κεφαλληνίας † 1782

Σεπτεμβρίου 4

Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνθίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χ. Μαράτου Γωνία Κολοκοτρώνη καὶ Λεοχάρους 1908.

8ον σελ. 6 ἄ.ἀ. + 5 - 23. Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἐκδοσις τῆς ἀκολουθίας.

στασίας δὲ τοῦ Κυπριανοῦ ἀρχιμανδρίτου, διορθωθείσαι... ὑπὸ... Ἀνθίμου, τῶν Κυπρίων ἀποθ'. Ἐνετίησιν 1779. Παρὰ Νικολάφ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Σελ. 1-16. Βλ. καὶ BAG, σελ. 7.

1. Μνεῖα τῆς ἐκδόσεως ἐν Fr. Halkin, *Bibliotheca Hagiographica Graeca*, 116b. - J. Grosdidier de Matons, *Les Thèmes d'édification dans la vie d'André Salos*, Travaux et Mé-

moires 4 (1970), σελ. 279, ὑποσημ. 6.

2. Ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας παρελήφθη ἡ ἀρίθμησις τῶν σελίδων 177 καὶ 178, ἀνευ ὅμως διακοπῆς τοῦ κειμένου.

3. V. Benešević, *Catalogus codicum manuscriptorum graecorum qui in monasteri sanctae Catherinae in monte Sina asservantur*, Πετρούπολις 1911, τόμ. I, σελ. 193 - 194.

4. BAG, σελ. 8-9.

Σελ. 3 - 4 πρόλογος τοῦ διορθώσαντος καὶ ἐκδόσαντος ταύτην Ἰωάννου Λογοθέτου, συγγραφεῖς τὴν 9ην Αὐγούστου 1891, ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς συγγραφῆς καὶ τῶν ἐπιδιορθώσεων τῆς ἀκολουθίας. Συγγραφεὺς ἀρχικῶς τῆς ἀκολουθίας εἶναι ὁ Χαράλαμπος Λαγκούσης (ἢ Φλώριος) ἱερεὺς ἐκ Κεφαλληνίας¹. Αὕτη μετεφέρθη ἐν Ἀστυπαλαίᾳ κατὰ τὴν ἐκεῖ μετακομιδὴν μέρους τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου ἀπὸ τὴν ἐν Κεφαλληνίᾳ μονὴν Λεπέδων². Χειρόγραφος ἀκολουθία φέρει τὸν τίτλον: «Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀνθίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας νέου ἀσκητοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Ἀστυπαλαίας γραφεῖσα μὲν ὑπὸ . . . ἐπιδιορθωθείσα δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰωάν. Λεοῦδου (;) δωρηθεῖσα δὲ εὐγνωμοσύνης χάριν πρὸς τὸν ἐν Ὑδρᾷ εὐλαβέστατον ἱεροδιάκονον Μακάριον Κ. Ἀντωνιάδην ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Μ. Ἀντωνίου. Ἐν Ἀ[σ]τυπαλαίᾳ αωμ»³. Ἡ μνεία ἐν αὐτῇ τοῦ ὁσίου ὡς «πατρὸς καὶ προστάτου Ἀστυπαλαίας», ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος ἀντιγραφῆς αὐτῆς συνηγοροῦν ὅτι πρόκειται προφανῶς περὶ τῆς ἰδίας ὑπὸ τοῦ Χ. Λαγκούση συγγραφείσης ἀκολουθίας, μολοντί δὲν δηλοῦται τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἐξαγομένου ὅμως ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος τοῦ κανόνος. Σελ. 5 - 18 ἡ ἀκολουθία. (Ὁ κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: [Χαράλαμπος Φλωρίων ἱερέως]. Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας. Ἀρχ. Χαρίτωνον, ὅσιε, τὴν ἐμὴν διάνοιαν). Σελ. 19 - 23 ὁ βίος. Ἀρχ. Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀνθίμος ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ Νήσῳ κατὰ τὸ ἔτος 1727. Περὶ τοῦ Ἀνθίμου ἔγραψεν καὶ ὁ Διονύσιος Ἀραβαντινὸς (1797 - 1853), μονάσας ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ Λεπέδων, συμπεριληφθέντα εἰς τὴν ἀκολουθίαν του⁴. Ἡ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1911 ἀκολουθία ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Καρασέλου⁵ διαφέρει ἐν πολλοῖς τῆς ἐνταῦθα περιγραφομένης.

Αὐξέντιος μον. ἐν Κύπρῳ, 12ος αἰ. Σεπτεμβρίου 28

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος καὶ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Αὐξεντίου τοῦ θαυματουργοῦ. 1914. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρον) τύποις «Παρνασσοῦ» Κ. Χ. Ἡσυχου⁶.

8ον σελ. 24. Ἀνατύπωσις τῆς προτέρας ἐκδόσεως⁷. Σελ. 3 - 24 ἡ ἀκολου-

1. Περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου του βλ. Ἦλ. Τσιτσέλη, *Κεφαλληνιακὰ σύμμικτα. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς νήσου Κεφαλληνίας*, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1904, σελ. 287 - 289, ἐνθα οὗτος φέρεται καὶ ὡς συγγραφεῖς τροπαρίων. Ἡ ἀκολουθία συνεγράφη πρὸ τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1821, ἡμερομηνίας τοῦ θανάτου του (Ἦλ. Τσιτσέλη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 288).

2. Περὶ τῆς μονῆς Λεπέδων καὶ τοῦ ὁσίου Ἀνθίμου (Κουρούκλη), βλ. Ἦλ. Τσιτσέλη, *Κεφαλληνιακὰ σύμμικτα*, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1960, σελ. 352 - 356. Τοῦ αὐτοῦ, Ἀνθίμος Κου-

ρούκλης, ἐφημερὶς Μοῦσαι Ζακύνθου, φυλ. 342 τοῦ 1907. Κων. Γκέλη - Πολ. Κόμη, Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ Κεφαλλῆνος (4 Σεπτεμβρίου) βίος καὶ ἀκολουθία, Ἀθῆναι 1975.

3. Ἦλ. Τσιτσέλη, ἐνθ' ἄνωτ., τόμ. Β', σελ. 355 ὑποσημ. 1. Πρβλ. καὶ τόμ. Α', σελ. 25.

4. Ἦλ. Τσιτσέλη, ἐνθ' ἄνωτ., τόμ. Α', σελ. 25.

5. BAG, σελ. 10.

6. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν Ἰ. Συκουτρῆ, *Desiderata Cypria. Κυπριακὴ Ἀγιολογία*, Κυπριακὰ Χρονικὰ 2 (1924), σελ. 56.

7. BAG, σελ. 20.

θία τῶν ἁγίων (Κανόνες: Α. Τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Ἐμαξὸς φέρει σὸν σκῆνος ἐν μελίνοι. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραώ. Ἀρχ. Ἄνω πρὸς μόνον τὸν ἐν τῇ φύσει πέλοντα. Β. Τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος. Ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον. Ἀρχ. Θαλάσσης ἀθλητικῆς τὸ πέλαγος διανοιζόμενος). Σελ. 17 - 19 συναξάριον μόνον τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου. Ἀρχ. Οὗτος ὁ Ὁσῖος Πατὴρ ἡμῶν Αὐξέντιος, Ἀλαμανὸς ἦν τὸ γένος, ὡς ἡ περὶ αὐτοῦ ἱστορία δηλοῖ.

Γεδεῶν ὁ νέος νεομ. † 1818 Δεκεμβρίου 30

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Γεδεῶν τοῦ νέου ἀθλήσαντος ἐν Τριανάφῳ τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸ 1818 μηνὶ Δεκεμβρίῳ 30^α συνταχθεῖσα ὑπὸ Πολυζώου ἱερέως, τοῦ καὶ ἱεροδιδασκάλου τῆς κωμοπόλεως Μοκρονήτιζας. Ἐτυπώθη δὲ δι' ἐπιστάσις καὶ δαπάνης τοῦ κ. Ἀθανασίου Ἰωάν. Μπαλάσκα εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων του. Ἐν Ὑδρᾷ 1910. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἑφημερίδος «Χρονογράφος» ἐν Πειραιεῖ.

8ον σελ. 2 ἄ. ἄ. + 40. Ἀνατύπωσις προτέρων ἐκδόσεων¹. Σελ. 1-18 ἡ ἀκολουθία ἄνευ συναξαρίου. (Ὁ κανὼν: Ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἡπίερω πεζεύσας. Ἀρχ. Ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ βίου καὶ τῶν παθῶν τῶν παρενοχλούντων με). Σελ. 19 - 40 «βίος καὶ μαρτύριον».

Γεράσιμος ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ † 1579 Ὀκτωβρίου 20

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου Πελοποννησίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ψαλλομένη τῇ κ' τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Νικολάου Γαβριηλοπούλου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι. *Con Licenza de Superiori*, 1718. Ἐξεδόθη ἐν Βενετία, ἔτει σωτηριῶ ἀσπῆ' 1718. παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρω. Τῆς ἀνωτέρω ἐκδόσεως παντάπασιν ἐξαντληθείσης καὶ ἐνὸς μόνου ἀντιτύπου διασωθέντος, ἐκδίδεται νῦν ἡ ἱερὰ αὕτη ἀκολουθία παρὰ τοῦ Ζακυνθίου ἱερέως Νικολάου Περάτη διδ. Θεολ. Χαρτοφύλακος, ἑφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου (Ψυροῆ). Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ἀριστομένους Ζ. Διαλησμά 6 ὁδὸς Βορέου - 6, 1925.

8ον σελ. 40. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1718². Σελ. 3 ἀφιέρωσις. Σελ. 5 - 8 πρόλογος ὑπὸ Νικολάου Περάτη, σελ. 9 πρόλογος Νικολάου Γαβριηλοπούλου. Σελ. 11 - 40 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες: Α. οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Γερασίμῳ ἔνθεον ἕμιον προσφέρω. Ἦχος β'. Ἐν βοθῶ κατέστρωσέ ποτε. Ἀρχ. Γερασίμου τοῦ πανευκλεοῦς μνήμην τὴν πανίερον Β. κοῦ ἡ ἀκροστιχίς φέρει τὴν τοῦ συγγραφέως κλῆσιν τε καὶ ἐπικλῆσιν, ἕτοι Νικολάου ἱερέως Γαβριηλοπούλου». Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Νοός μου τὴν ζόφωσιν τῷ σῶ φωτὶ καταλάμπρυνον). Σελ. 27 - 34 συναξάριον, ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1718³. Κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου τυπογραφείου ἑτέρα ἐκδοσις βίου καὶ ἀκολουθίας, ἐπιμελεία Γερασίμου Χ. Ποταμιάνου⁴.

1. BAG, σελ. 85-86.

2. BAG, σελ. 93.

3. BAG, σελ. 93.

4. BAG, σελ. 97 - 98.

Γεώργιος νεομ. ὁ ἐξ Ἰωαννίνων † 1838 Ἰανουαρίου 17
 Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Συν-
 τεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν Ἅγιον αὐτοῦ
 εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Χρήστου Ι. Οἰκονόμου (Ἡπειρώτου
 «χωρίον Γκρισμπάνι»). Τυπογραφεῖον Ἰωάννου Ἀθ. Ζαγκλίφα. Ἐν
 Αἰγίω, 1899.

8ον σελ. 24. Ἀνατύπωσις τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων¹. Σελ. 3 - 8 «Ἐκθε-
 σις ἐν περιλήψει τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου ἀθλή-
 σαντος ἐν Ἰωαννίνοις τὴν 17 Ἰανουαρίου 1838». Τὰ ὑπ' αὐξόντα ἀριθμὸν 1 - 14
 θαύματα² ἐλήφθησαν ἐκ τῆς βιογραφίας³ τοῦ νεομάρτυρος, ἡ ὁποία ἐπισυνήπτετο
 εἰς ἀναφορὰν⁴ τῆς 6ης Ἀπριλίου τοῦ 1839 τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννίνων Ἰωαννι-
 κίου πρὸς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριον Στ', σταλεῖσαν ὡς
 ἀπάντησιν εἰς τεθὲν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐρώτημα περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν θαυ-
 μάτων αὐτοῦ, εἰς τὰ πλαίσια τῆς τυπικῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Γεωρ-
 γίου ὡς ἁγίου. Σελ. 9 - 24 ἡ ἀκολουθία (Ἅ Κανόν: Ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυ-
 θραῖον. Ἀρχ. Νομίμως τὸν ἱερόν δρόμον τελέσας μακάριε). Σελ. 20 - 22 τὸ συνα-
 ξάριον εἰλημένον ὡσαύτως ἐκ τοῦ αὐτοῦ κειμένου τῆς βιογραφίας τοῦ ἁγίου⁵.

Δημήτριος μεγαλομάρτ.

Ἰανουαρίου 26

Οἱ κδ' οἴκοι εἰς τὸν ἔνδοξον μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυρο-
 βλήτην. Προσετέθη δὲ καὶ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Ἅγιον ὑπὸ τοῦ
 αἰδεσιμωτάτου ἱερέως καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη
 ἐφημερίου τοῦ ναοῦ ὁσίου Μελετίου. «Θαυμαστός ὁ Θεός... ἐθαυ-
 μάστωσεν ὁ Κύριος», 1921.

8ον σελ. 16. Σελ. 2 - 9 οἱ κδ' οἴκοι. Σελ. 10 - 16 παρακλητικὸς κανὼν συν-
 τεθεῖς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφεῖμ τοῦ Βυζαντίου⁶. (Ἅ κανὼν οὐ
 ἡ ἀκροστιχίς: Τὸν ἀείφωτον Δημήτριον σέβω, ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίαις: Σεραφεῖμ. Ἦχος
 πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας. Ἀρχ. Τὸν πάντων δεσπότην καὶ ποιητὴν ἰλέωσε μάρτυς).

1. BAG, σελ. 90 - 91.

2. Δ. Σ. Σαλαμάγκα, Ἅ Νεομάρ-
 τυς Ἅγιος Γεώργιος Ἰωαννίνων (συνα-
 ξάρι), Ἀθήναι 1954, σελ. 113 - 115.

3. Δ. Σ. Σαλαμάγκα, ἔνθ' ἄνωτ.,
 σελ. 109 - 117.

4. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 107 - 109.

5. Βλ. ἄνωτ. σημ. 3. Ἅ εἰς τὴν
 Β' (ἐν Ἀθήναις 1856) καὶ Γ' ἐκ-
 δοσιν (Ἀθήναι 1961, σελ. 281 - 285)
 τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου τοῦ Νικο-
 δήμου τοῦ Ἁγιορείτου συμπεριλη-
 φθεις βίος ἀποτελεῖ διασκευὴν τοῦ
 ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαϊνᾶ

συγγραφέντος βίου (Δ. Σαλαμάγκα, ἔνθ'
 ἄνωτ., σελ. 132 - 140), κατὰ τὸ αὐτὸν
 ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου (ἔνθ'
 ἄνωτ., σελ. 151). Ἅ ὑπὸ τοῦ ἰδίου δὲ
 συγγραφεῖσα ἀκολουθία (ἔνθ' ἄνωτ.,
 σελ. 130 - 143), οὐδεμίαν ὁμοιότητα
 ἐμφανίζει πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκ-
 δοθείσας, μὴ οὐσίας ἄλλωστε πλήρους.

6. Ἐξεδόθη τὲ πρῶτον ὑπὸ Σε-
 ραφεῖμ τοῦ Βυζαντίου, ἐπισκ. Ἀργυ-
 ρουπόλεως, ἐν Βίβλος ἱερά, ἡ καλου-
 μένη Πνευματικὸς Κῆπος... τόμος
 πρῶτος, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1863,
 σελ. 23 - 29.

Θεοδοσίος ὁ νέος ὁ ἐν Ἄργει, 10ος αἰ. Ἀυγούστου 7
 Ἐκολουθία καὶ βίοι τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ θαυματουργῶν ἁγίων Θεοδοσίου καὶ τοῦ νέου Νικάνορος τοῦ μὲν Ἀθηναίου τοῦ δὲ Θεσσαλονικέως ὧν ἡ μνήμη τῇ 7 Ἀυγούστου. (Ἐκδοσις τοῦ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀργολίδος τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐν τῷ Δήμῳ Μηδέας μεταξὺ Ἀργους καὶ Ναυπλίου τῷ 921, τοῦ δὲ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Γρεβενῶν, τῷ δήμῳ Βεντσιῶν τῆς Ἀντικῆς Μακεδονίας καὶ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου Ὁρει ἔθην τὸ ἡμίωρον ἀπέχον τὸ πάλαι συνώνυμον τῆς Μονῆς χωρίον Ζάμπουδα τῷ 1519, ὁσίως τελειοθέντων). Ἐκδοσις Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Δελαλιῆ Τ. Θ. Δαπάνη εὐσεβοῦς γυναικός. 1925. Ἐν Πειραιεὶ μὴ Μάιος. Τύποις Ἐφημ. «Χρονογράφος».

8ον σελ. 56. Σελ. 3 ἀφιέρωσις. Σελ. 4 - 5 πρόλογος τοῦ ἐκδότου. Σελ. 6 - 33 αἱ ἀκολουθίαι εἰς δύο στήλας (εἰς τὴν ἀριστερὰν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου καὶ εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ ὁσίου Νικάνορος), τοῦ μὲν ἁγ. Θεοδοσίου ὁμοία μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ 1888¹, τοῦ δὲ ὁσίου Νικάνορος ὁμοία μὲ τὰς τῶν προτέρων ἐκδόσεων². (Κανόνες: Α. τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Χριστοῦ ταῖς λαμπρότησι καταναζόμενος ὅσιε. Β. τοῦ ὁσίου Νικάνορος. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Τὰ χεῖλη τὰ βέβηλα καὶ οὐπαρὰ ἀνάπτυξον, Νικάνορ). Σελ. 35 - 42. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ὅσιον Νικάνορα³. (Ὁ κανὼν: Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας. Ἀρχ. Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, καὶ ταῖς τρικυμίαις τῶν κινδύνων παντοδαπαῖς). Σελ. 43 - 49 ὁ βίος τοῦ ἁγ. Θεοδοσίου, περιληπτικὴ διασκευὴ τοῦ παραδιδόμενου ὑπὸ προηγούμενων ἐκδόσεων. Ἀρχ. Ὁ μακάριος οὗτος ὅσιος ὑπῆρξεν Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα γεννηθεὶς τῷ 862^ω ἔτει μ.Χ. ἐκ γονέων εὐγενῶν καὶ εὐσεβῶν. Σελ. 49 - 56 βίος καὶ θαύματα τοῦ ὁσίου Νικάνορος, ὁμοίως περιληπτικὴ διασκευὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1774⁴. Ἀρχ. Ὁ ὅσιος οὗτος πατὴρ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης ἔνθα ἐγεννήθη κατ' ἐπαγγελίαν ἐν ἔτει 1463 ἐκ γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν.

Θεοκτίστη ἡ Λεσβία † 872 Νοεμβρίου 9
 Ἐκδοσις τῆς ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας ὑπὸ Μελετίου ἱεροδιακόνου Μαυρικίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ραδαμάνθους», 1876⁵.

1. BAG, σελ. 281.
 2. BAG, σελ. 205 - 207.
 3. Εἰς τὸν πρόλογον (σελ. 4 - 5), ἀναφέρεται ὅτι ὁ παρακλητικὸς κανὼν εἶναι ποίημα ἀνωμόμου, ἐτυπώθη δὲ ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ὁ Κάδμος», κατὰ τὸ 1901, δαπάνη Διονυσίου μοναχοῦ, καὶ πάλιν, τῇ συνεισφορᾷ τοῦ ἱερομονάχου Διονυσίου Ντινοπούλου εἰς Κοζάνην ἐν ἔτει 1921 ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἠχώ», τοῦ Μιλ. Τζώνη.

4. BAG, σελ. 205 - 206.
 5. Περὶ τῆς ἑορτῆς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὁσίας εἰς τὸ ἑορτολόγιον βλ. Ν.Β. Τωμαδάκη, Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἁγίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἑορτῆς εἰς τὸ ἑορτολόγιον, Χαριστήριον εἰς Ἀναστάσιον Κ. Ὁρλάνδον, τόμ. Α' (1965), σελ. 108 - 116. Ἐν σελ. 115 - 116 περὶ τῶν τύποις ἐκδόσεων τῆς ἀκολουθίας.

8ον σελ. α' - θ' + 10 - 35. Ἡ πρώτη τύποις γνωστὴ ἔκδοσις. Σελ. γ' - θ' ὁ βίος τῆς ὁσίας ἐν παραφράσει. Ἀρχ. *Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην Ἄραβες καὶ Ἕλληνες, οἵτινες ἐγύριζαν μὲ τὴν ἀρμάδα*¹. Σελ. 11 - 35 ἡ ἀκολουθία (Οἱ κανόνες: Α. φέρων ἀκροστιχίδα ἐν τοῖς Θεοτοκίοις² καὶ ἀπὸ ζ' ᾠδῆς ὀλοκλήρως μέχρι θ' [Νικόλαος πρωτοπαπᾶς]. Ἦχος δ'. *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον*. Ἀρχ. *Τὸν νοῦν μου κατανασθῆναι δέομαι*. Πρόκειται πιθανῶς περὶ τοῦ Νικολάου Μαλαξοῦ, πρωτοπαπᾶ Ναυπλίου, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπῆρξε καὶ συγγραφεὺς ἀκολουθιῶν, ποικίλων κανόνων καὶ ὕμνων³. Β. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Ὁδαίς ἀνυμῶ τὸν Θεοκτίστης βίον. Ἦχος πλ. δ'. *Ἀρματηλάτην Φαραῶ*. Ἀρχ. Ὡς παρθενίας καθαρὸν κειμήλιον).

Θεοτόκος Μυρτιδιότισσα

Σεπτεμβρίου 24

² *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυῆς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου, θείας εἰκόνας αὐτῆς τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιότισσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἀγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Σωφροίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου ἀντιγραφείσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς μακαρίτου εὐγενοῦς Δομενίου Βελερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίσις τερατουργήμασιν εὐεργετηθέντις παρὰ τῆς αὐτῆς ἀγίας εἰκόνας. Νῦν δὲ τὸ ἔκτον⁴, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου τῆς ἐν Χίῳ ἀνεγερθείσης Ἱερῆς Μονῆς Μυρτιδιότισσης Ἀρχιμανδρίτου Χρυστοφόρου Σερέμελη, ἐν Πειραιεὶ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἐφημερίδος «Χρονογράφος» 81 ὁδὸς Κολοκοτρώνη 81, 1902.*

8ον σελ. 44. Ἀνατύπωσις προτέρων ἐκδόσεων⁵. Σελ. 3-44 ἡ ἀκολουθία (Κα-

1. Ἀγαπίου μοναχοῦ, *Νέος Παράδεισος ἤτοι λόγοι διάφοροι καὶ βίοι ἀγίων ἐκ τοῦ μεταφραστοῦ Συμεῶνος εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν διάλεκτον μεταγλωττισθέντες*, Ἐνετίησιν αὐτῶς [1806], σελ. 181 - 187. Πρβλ. καὶ Περ. Ζερλέντη, *Περὶ τοῦ ἀξιοπύστου τοῦ συναξαρίου Θεοκτίστης τῆς ὁσίας*, Byz. Zeit. 10 (1901), σελ. 159 καὶ BAG σελ. 273 - 274.

2. Τὸ θεοτοκίον τῆς η' ᾠδῆς (σελ. 30), προφανῶς ἐκ σφάλματος τοῦ ἀντιγραφεῖως ἀναφέρεται ὡς συνέχεια τοῦ τελευταίου τροπαρίου τῆς αὐτῆς ᾠδῆς, ἐξ οὗ δέον ὅπως διαχωρισθῆ. Ὁμοίως τὸ α' τροπάριον τῆς θ' ᾠδῆς

φέρεται κεχωρισμένως ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα τροπάρια τῆς αὐτῆς ᾠδῆς.

3. Περὶ Νικολάου Μαλαξοῦ βλ. Πέτρου Πετρῆ, *Νικόλαος Μαλαξὸς πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου (1500 ci - 1594;)*, Πελοποννησιακὰ 3-4 (1958 - 1959), σελ. 348-375 καὶ ἰδίᾳ σελ. 370 - 374. Περὶ τοῦ ἰδίου ὡς ὕμνογράφου βλ. C. Emereau, *Hymnographi Byzantini quorum nomina in litteras digessit notulisque adonavi*, Echos d'Orient 23 (1924), σελ. 414.

4. Πρόκειται περὶ τῆς 12ης κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐκδόσεως καὶ οὐχὶ τῆς 6ης.

5. BAG, σελ. 167 - 172.

νόνες Α. Ποίημα Μελετίου Καλλονᾶ, «καθηγουμένου τῆς Ἀγκαράνθου ἀγίας μονῆς καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας», οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Ὑμνον ἄδω σοι καινὸν Παρθένε Μαρία ἀγνή· Μελέτιος Καλλονᾶς. Ἦχος α΄. Ὡδὴν ἐπινίκιον. Ἀρχ. Ὑμνήσωμεν ἅπαντες πίστει καὶ πόθῳ, Μαρίαν τὴν ἄχραντον βάτον. Β. Συντεθείς ὑπὸ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων οὗ ἡ ἀκροστιχίς: «Τὴν μητέρα μέλρωμεν ἀρρήτου λόγου». Ἦχος α΄. Ὡδὴν ἐπινίκιον. Ἀρχ. Τὴν θείαν παρὰσχου μοι Λόγε σοφίαν, ὑμνήσαι τὴν ἄχραντον. Γ. Τοῦ ἰδίου Σωφρονίου: Ἦχος β΄. Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε. Ἀρχ. Τὴν ἀχλὺν καθάρισον ἀγνή τοῦ νοός μου Δέσποινα). Σελ. 26 - 36 διήγησις τοῦ θαύματος.

Ἰωάννης ὁ Ξένος ἐν Κρήτῃ, 10ος - 11ος αἰ. Σεπτεμβρίου 20

Ἀκολουθία ἀσματικῆ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν κϋρ. Ἰωάννου τοῦ ἐν Κρήτῃ λάμπαντος μετὰ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀνθίμου Λελεδάκι ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου. Ἐν Χανίοις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ. καὶ Γ. Φορτσάκι, 1922¹.

8ον σελ. 27. Ἡ πρώτη τύποις γνωστὴ ἐκδοσις. Σελ. 3 - 13 ἡ ἀκολουθία (Ὁ καινὸν: Ἦχος πλ. δ΄. Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ἀρχ. Ἐθελξέ σε ὁ πόθος ὁ δεσποτικός). Σελ. 12 - 13 μεγαλυνάρια, θεοτοκία. Ἄνευ συναξαρίου. Σελ. 13 - 21 βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου. Ἀρχ. Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης, ἐγεννήθη ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων ἐν τῷ χωρίῳ Σίββα τῆς ἐπαρχίας Πυργιωτίσης Κρήτης². Ἐν σελ. 18 - 19 παρεμβάλλεται ἡ διαθήκη αὐτοῦ. Ἀρχ. Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διορίζω καὶ παραγγέλλω εἰς ὄλους³. Σελ. 22 - 27 Κανονισμὸς τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ποιμαντικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Θεοφ. ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου κυρίου Ἀνθίμου.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Μονεμβασίας νεομ. † 1773 Ὀκτωβρίου 21

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Μονεμβασίας μέν, ἐν Λαρίσῃ δὲ κατὰ τὸ 1773 σωτήριον ἔτος μαρτυρήσαντος. Συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ Παναρέτου Ἀγγελοπούλου ἱεροδιακόνου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας κ. Χρυσάνθου καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ αὐτοῦ Σεβασμότητι, θεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου

1. Εἰς τὸ ἐξώφυλλον ἀναγράφεται ἐπὶ πλέον «... ἐκδοθεῖσα ἐκ χειρογράφου ἀνακαθαρθέντος, διορθωθέντος καὶ εἰς καθαρεύουσαν γλῶσσαν καταγλαίσθέντος». Περὶ τοῦ ἁγίου, ὅστις ὑπὸ τοῦ Ν. Β. Τωμαδάκη ταυτίζεται πρὸς τὸν ἄγιον Ἰωάννην τὸν Ξένον, ἐν Κρήτῃ δρᾶσαντα κατὰ τὸν 10ον καὶ 11ον αἰ., βλ. Ν. Β. Τωμαδάκη, Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ξένος καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ, Κρητικὰ Χρονικὰ 2 (1948), σελ. 47-72. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν V. Laurent, *Bulle-*

tin de Sigillographie byzantine, Byzantion 5 (1929 - 30), σελ. 636 καὶ Δ. Ζακυθνοῦ, *Μελέται περὶ τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως καὶ τῆς ἐπαρχιακῆς διοικήσεως ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει*, ΕΕΒΣ 17 (1941), σελ. 266.

2. Πρόκειται περὶ διασκευῆς τοῦ ὑπὸ Ν. Β. Τωμαδάκη ἐκδοθέντος βίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 61 - 65.

3. Διασκευῆ, ὡσαύτως, τῆς ὑπὸ Ν. Β. Τωμαδάκη ἐκδοθείσης διαθήκης, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 65-66.

Ἀνδρούσης (ἐν ἔτει αωκ'). Ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Π. Γεράκου, Δημάρχου (κατ' ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀθανασίου Α. Παπασπύρου, 1920.

8ον σελ. 31. Ἀνατύπωσις τῆς προηγουμένης ἐκδόσεως¹. Σελ. 9 - 31 ἡ ἀκολουθία (Κανόν: Ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἠπειρῷ πεζεύσας. Ἀρχ. Νεκρώσας τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς τὸν νοῦν μου καταύγασον). Σελ. 29 - 31 ἰδιόμελα συντεθέντα ὑπὸ διαφόρων.

Μᾶρκος Εὐγενικός † 1444

Ἰανουαρίου 18

Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου Ἐφέσου ἀρχιεπισκόπου τοῦ κατὰ κόσμον Εὐγενικοῦ βιογραφία καὶ τὰ ἐν τῇ Φλωρεντινῇ ψευδοσυνόδῳ κατὰ τῶν Λατίνων ὑπερφυῆ κατορθώματα. Συλλεγεῖσα ὑπὸ Καλλίστου ἀγιορείτου Ζωγράφου τοῦ ἐκ τῆς Ἱερᾶς σκήτης τῆς Ἀγίας Ἄννης. Προετάχθη ἢ εἰς τὸν ἅγιον Μᾶρκον ἱερὰ ἀκολουθία, συνταχθεῖσα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου Ἀγιορείτου, τύποις δ' ἐκδοθεῖσα τῷ 1834 ἐπιστάσιᾳ Νικολάου Λογάδου δικαιοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐκδοθεῖσα τῷ 1887 δαπάνῃ τοῦ μακαρίτου Σάββα ἱερομονάχου. Ἀνατυπῶνται νῦν ὑπὸ τῆς συνοδείας αὐτοῦ. «Προσέχετε ἑαυτοῖς... τοῦ ἰδίου αἵματος» Πράξ. Ἀποστόλ. κεφ. Κ', 28. Ἐν Καρνές [sic] Ἁγίου Ὄρους. Βιβλιοπωλεῖον συνοδίας Σάββα ἱερομονάχου, 1925.

8ον σελ. 134. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1887². Σελ. 5 - 25 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες: Α. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Μᾶρκον γεραίρω, ὀρθοδοξίας στύλον. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Μονὰς τρισυπόστατε, Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα ἅγιον. Β. οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Τὸν Εὐγενικὸν Μᾶρκον ἄσμασι στέφω. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραά. Ἀρχ. Τὸ μελουργὸν τοῦ παρακλήτου ὄργανον). Σελ. 26 - 134 «Τὰ ἐν τῇ Φλωρεντιανῇ ψευδοσυνόδῳ ὑπερφυῆ κατορθώματα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ. Συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Μοναχοῖς ἐλαχίστου Καλλίστου Ζωγράφου Ἀγιορείτου τοῦ Ἐφασίου».

Μάρτυρες IV ἐν Ρεθύμνῃ † 1824.

Ὀκτωβρίου 28

Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου ἀγίων τεσσάρων τοῦ Χριστοῦ νεομαρτύρων τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τῇ ΚΗ' Ὀκτωβρίου τοῦ ΑΩΚΔ' μαρτυρησάντων. Ἀνατύπωσις. Ἐν Χανίοις τύποις «Ἐπιθεωρήσεως», 1920.

8ον σελ. 2 ἄ.ἄ. + 3 - 26. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1888³. Σελ. 1 - 2 ἄ.ἄ. πρόλογος τῶν ἐκδοτῶν. Σελ. 3 - 26 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες. Α. Ποίημα Καλλινίκου ἐπισκόπου Ρεθύμνης. Ἦχος β'. Δεῦτε λαοί. Ἀρχ. Δεῦτε πιστοὶ ἅπαντες τὰς χεῖρας κροτήσωμεν. Β. Ποίημα ἄνωνύμου. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Βυθῷ χειμαζόμενος τῆς ἁμαρτίας φιλάνθρωπε). Σελ. 19 - 21 τὸ συναξάριον.

1. BAG, σελ. 117 - 118.

2. BAG, σελ. 137 - 138.

3. BAG, σελ. 183.

Μύρων μαρτ. ἐπὶ Δεκίου

Αὐγούστου 17

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μύρωνος εορταζομένου τῇ 17 Αὐγούστου. Ἀφιερωθείσα τῷ πανσέπτῳ καὶ θείῳ Ἀδιοῦ ναῶ, κειμένῳ ἐν τῇ νήσῳ τῇ ἀπέναντι Κυθήρων, Ἀντικύθηρα λεγομένη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν εορτάσιμον ἐν τοῖς Μηναίοις ἀκολουθίαν. Ἀδεία τοῦ Πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κυθήρων κυρίου κυρίου Προκοπίου αωκε. Ἀντεγράφη ἢ παρούσα παρὰ Λ.Κ ἐν Ἀντικηθύροις [sic] 1873. Ἐν Σμύρῃ τύποις «Σμύρης», 1873.

8ον σελ. 30. Σελ. 3 - 30 ἡ ἀκολουθία, ἣτις περιέχεται ἐν τοῖς μηναίοις¹. (Κανόνες Α. Οὐ ἡ ἀκροστιχίς: Ἄδω Μύρων σου τὴν μυρίπνοον χάριν. Ἦχος β'. Δεῦτε λαοὶ ἄσωμεν. Ἀρχ. Αἶνον Θεῷ ἐπὶ τῇ μνήμῃ χορεύοντες τοῦ Ἀθλοφόρου Μύρωνος. Β. Ἦχος δ'. Ἀνοιξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Φωτὶ ἀγαζόμενος, τῷ τρισηλίῳ, διάλυσον τὸν ζόφον). Σελ. 18 - 23 συναξάριον. Ἀρχ. Οὐτός ὁ πανένδοξος Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μύρων ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου Δεκίου βασιλέως τῆς Ρώμης, ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν τῆς Πελοποννήσου καταγόμενος.

Νικάνωρ μον. ἐν Καλλιστράτῳ † 1519

Αὐγούστου 7

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνωρος τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος ἣτις ψάλλεται ἐν τῇ Ζ' τοῦ Αὐγούστου μηνός. Τὸ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτάτου, καὶ ἐν Πραγματενταῖς ἀρίστου, κυρίου κυρίου Δήμου Ἰωάννου Τολιοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας Κάλιανης. Παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχι[κ]ῆν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ μνημόσυνον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ Γονέων, ἀφιερῶθη τῇ σεβασμῖα Μονῇ τοῦ Ἁγίου τῇ ἐπονομαζομένη ZABOPΔA (ἣτις εὐρίσκεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Γρεβενῶν) ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεὰν οἱ ἐν αὐτῇ ἀσκούμενοι Πατέρες, τοῖς μετ' ἐδλαβείας, καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὸν Ἁγιον Νῦν δὲ τὸ δευτέρον² ἐκδίδεται ἐπιστάσι καὶ φροντίδι τοῦ κυρίου κυρίου Ἀποστόλου Σαχίνῃ. Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ.Κ. Ἡρακλείδου καὶ Σας, 1908.

8ον σελ. 47. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1774³. Σελ. 3 - 47, ἡ ἀκολουθία. (Κανὼν οὐ ἀκροστιχίς: Τὴν σὴν γεραίρω Νικάνωρ μνήμην πάτερ. Ἦχος δ'. Ἀνοιξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Τὰ χεῖλη τὰ βέβηλα καὶ ἄσπαρά μου ἀνάπτωσον). Σελ. 19 - 40 συναξάριον.

1. Μηναῖα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. τόμος στ' . . . Ἰουλίῳ καὶ Αὐγούστου, Ρώμη 1901, σελ. 432 - 439.

2. Πρόκειται περὶ τῆς ἑβδόμης

κατὰ σειρὰν ἐκδόσεως τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας καὶ τῆς ἐνάτης μετ' αὐτὸ συναξάριον.

3. BAG, σελ. 205 - 206.

Νικάνωρ

Βλ. Θεοδόσιος ὁ νέος.

Σταμάτιος νεομάρτυς ὁ ἐκ Δημητριάδος † 1680 Αὐγούστου 16
 Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Σταματίου, Γεννηθέν-
 τος ἐν Ἁγίῳ Γεωργίῳ Δημητριάδος (Βόλου), καὶ ἀλλήσαντος ἐν Κων-
 σταντινουπόλει τῇ 16 Αὐγούστου 1680, μεθ' ἀπασῶν τῶν περὶ αὐτοῦ
 ἱστορικῶν ἀφηγήσεων καὶ μαρτυριῶν, καὶ μετὰ περιληπτικῆς ἱστορίας
 τῆς χειρσονήσου Μαγνησίας τοῦ 17 καὶ 18 αἰῶνος, «καὶ ὀλίγα παι-
 δευθέντες . . . ἀξιῶνς ἑαυτοῦ» (Σοφία Σολομῶντος). Ἐπιστασία τε
 καὶ δαπάνη Γεωργίου Ἰω. Παπποπούλου. Ἐν Βόδω [sic] ἐκ τῶν
 τυπογραφείων τῆς ἐφημ. «Θεσσαλία», 1924.

8ον σελ. 55. Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἔκδοσις τῆς ἀκολουθίας. Σελ. 2 χωρία
 ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἐπίγραμμα. Σελ. 3 - 4 προλεγόμενα τοῦ ἐκδότου. Σελ.
 5 - 19 ἡ ἀκολουθία, ἄνευ συναξαρίου (Κανόν: Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.
 Ἄρχ. Παράσχου μοι Κύριε τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος σταγόνα χαρίσματος).
 Σελ. 20 - 22 ὁ βίος ἐν συντόμῳ. Ἄρχ. Οὗτος ὁ εὐλογημένος Σταμάτιος ἦτο ἀπὸ
 ἐν χωρίον τοῦ Βόλου λεγόμενον Ἅγιος Γεώργιος τῆς ἐπαρχίας Δημητριάδος (Βόλου).
 Σελ. 22 - 27 Λόγος ἐγκωμιαστικὸς συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Γ. Ι. Παππο-
 πούλου. Ἄρχ. Μεταξὺ τῶν μεγάλων καὶ ἀναριθμητῶν χαρίτων καὶ δωρεῶν τῶν
 ἀφθόνως γενομένων παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων. Σελ. 27 - 30 «Μαρτυρίαι» καὶ
 «παραπομπαι» περὶ τοῦ συγγραφέως καὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ βίου. Σελ. 30 - 53
 διάφοροι ἱστορικαὶ πληροφορίες.

Σταυροῦ Ὑψωσις

Σεπτεμβρίου 14

Νέος Θησαυρὸς Βενετίας 1839. Ὁμιλία Β'. Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Τι-
 μίου Σταυροῦ 14 Σεπτεμβρίου. Προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν
 καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν Τίμιον καὶ Ζωοποιὸν Σταυρόν. Ὑπὸ τοῦ ἐλαχί-
 στου ἐν ἱερεῦσιν αἰδεσιμωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α.
 Βοντέρη (ιερέως) ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ὁσίου Μελετίου. Σταυρὸς,
 ὁ φύλαξ . . . δαιμόνων τὸ τραῦμα. Τὸν Σταυρόν σου . . . Ἀνάστασιν
 δοξάζομεν. Ἀθῆναι 1921.

8ον 2 σελ. ἕ.ἕ. + 36. Σελ. 2 ἕ.ἕ. - 2 διάφορα τροπάρια καὶ στίχοι εἰς τὴν Ὑ-
 ψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Σελ. 3 - 19 ὁμιλία εἰς τὴν Ὑψωσιν. Σελ. 20 - 27 οἱ
 εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι εἰς τὸν Τίμιον Σταυρόν. Σελ. 27 - 33 κανὼν παρακλητικὸς
 συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφεῖμ. (Κανόν: Ἦχος πλ. δ'.
 Ὑγρὰν διοδεύσας. Ἄρχ. Σταυρὸς σκήπτρον ἁγίου καὶ σεπτόν). Σελ. 34 - 36 ἑτέρα
 ὁμιλία εἰς τὴν παγκόσμιον ὕψωσιν.

Σταυροῦ Ὑψωσις

Σεπτεμβρίου 14

Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν. Καὶ
 κατανυκτικὴ ὁμιλία εἰς τὰ ἅγια Πάθη καὶ εἰς τὴν Σταύρωσιν τοῦ Χρι-
 στοῦ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ. Προσετέθησαν καὶ ὠραῖοι λό-

γοι διδακτικοί. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ ὁσίου Μελετίου. Τὸν Σταυρόν σου . . . Ἀνάστασιν δοξάζομεν. Σταυρὸς ὁ φύλαξ . . . δαιμόνων τὸ τραῦμα. Κύριε ὄπλον . . . ἡμῶν δέδωκας. Ἀθήναι 1925.

16ον σελ. 36. Ἀνατύπωσις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς προτέρας ἐκδόσεως. Σελ. 2 - 3 τροπάρια διάφορα εἰς τὴν Ὑψωσιν. Σελ. 3 - 11 ὁ γνωστός παρακλητικὸς κανὼν τοῦ Ἀργυρουπόλεως Σεραφεῖμ. Σελ. 11 - 21 οἱ εἰκοσιτέσσαρες οἴκοι. Σελ. 21 - 27 ὁμιλία εἰς τὴν Μεγάλην Παρασκευήν. Σελ. 27 - 33 διάφορα τροπάρια καὶ θεοτοκία τῆς Μ. Παρασκευῆς. Σελ. 33 - 35 εὐχαὶ εἰς ἀνομβρίαν καὶ περὶ ποτηρῶν καὶ καλῶν πνευμάτων. Σελ. 36 κατάλογος ἀκολουθιῶν τοῦ ἐκδότου.

Συμεῶν, Θεόδωρος καὶ Εὐφροσύνη κτήτορες τῆς μονῆς Μεγ.

Σπηλαίου.

Ἰουλίου 18

Κτιτορικὸν ἢ προσκνητήριον τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἐπιδιορθωθὲν ψήφῳ καὶ σπουδῇ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου ἐν ἔτει 1840. Ἐκδίδεται νῦν δαπάνῃ Γαβριήλ Κ. Ἀνδρεοπούλου. «Ἦγάσε τὸ σκήνωμα . . . τόποι σκηνώματος δόξης σου». (Ψαλμ. μα', 4. με', 4. κε', 8). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Νομικῆς» Πέτρου Α. Βεργιανίτου 8 - ὁδὸς Πραξιτέλους - 8, 1925.

8ον σελ. 191 + 1 ἄ.ἄ.εἰκ. Ἀνατύπωσις τῶν προτέρων ἐκδόσεων τοῦ κτητορικοῦ¹, μετὰ προσθήκης ὑποσημειώσεων. Σελ. 5 - 8 προοίμιον τοῦ ἐκδότου. Σελ. 163 - 164, Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰμβραήμ περὶ παραδόσεως τοῦ Μ. Σπηλαίου (21 Ἰουνίου 1827) καὶ ἀπάντησις τῶν μοναχῶν εἰς αὐτήν (22 Ἰουνίου 1827). Σελ. 165 - 191 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες. Α. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Πατρᾶσι δύο, καὶ μιᾷ αἶνος κόρη· ἐν δὲ τοῖς θεοτοκίαις: ᾠδὴ Παύλου. Ἦχος δ'. Ἀνοῖξεν τὸ στόμα μου. Ἄρχ. Πατέρας ὑμνήσωμεν τοὺς ἱερούς καὶ θεόφρονας. Β. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Καὶ πάλιν ᾠδὴ τοῖς ὁσίοις ἐνθάδε· ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίαις: Κορινθίου. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραά. Ἄρχ. Κατενυθῆτω μοι ὁ ἕμνος ἄνωθεν ἐξ οὐρανιας πνοῆς). Ἀμφότεροι οἱ κανόνες ποιήματα Παύλου Κορινθίου. Σελ. 56 - 125 βίος καὶ θαύματα ὡς εἰς προηγουμένας ἐκδόσεις.

Φωτεινὴ ἡ Σαμαρίτις

Φεβρουαρίου 26

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος, φαλλομένη τῇ κς' τοῦ Φεβρουαρίου μηνός. Ἐπιδιορθωθείσα διὰ Γρηγορίου Πρωτοσυγγέλου τοῦ πρώην Πανιερωτάτου ἁγίου Σμύρνης κυρίου κυρίου Προκοπίου. Ἐγρᾶφη δὲ διὰ Νεοφύτου Ἱεροδιακόνου τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθείσα διὰ δαπάνης τῶν τιμιωτάτων ἀρχόντων τῆς αὐτῆς Πολιτείας κυρίου Κουρμούζη,

1. BAG, σελ. 272 - 273.

Μπαλτατζή και Περάκη, και μετ' επιμελείας διορθωθείσα. Ἐν Σμύρνη, τύποις ἀδελφῶν Γεωργιάδου (Δίοδος Βαλτατζή ἀρ. 29), 1881.

8ον σελ. 19. Σελ. 3 - 19 ἡ ἀκολουθία (Κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Αἰνῶ Φωτεινὴν σὺν τοῖς αὐτῇ συνάθλοις. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀρχ. Ἀπόρητον ἄκουσμα, Φωτεινῆς θείας τῆς μάρτυρος). Ἄνευ συναξαρίου. Ἡ ἀκολουθία ὁμοία μὲ τὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1906¹, ἄνευ τῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ περιεχομένων προσθηκῶν.

Φωτεινὴ ἡ ἐν Σηλαιῶ ἐν Κύπρῳ

Αὐγούστου 2

Ἄνευ σελίδος τίτλου². 8ον σελ. 20+1 ἄ.ἄ. Ἐν σελ. 3. «*Μηρὶ Αὐγούστῳ Β' μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φωτεινῆς τῆς ἐν Σηλαιῶ Ἀγίου Ἀνδρονίκου Καρπασέων*». Ἐν σελ. 1 ἄ.ἄ. «*1889 Ἰουνίου 12. Ἐπεδιορθώθη καὶ ἐγρᾶφη ἡ παροῦσα ἀκολουθία τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς ὑπὸ Μητροφάνους Ἱερομονάχου τῆς Μονῆς τοῦ Μαχαρά διὰ τὸ χωρίον Ἀγίου Ἀνδρονίκου Καρπασίας, δαπάνῃ ἐκκλησίας*». Σελ. 3 - 20 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες Α. Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας Ἀρχ. Χορεύουσα ὁσία περὶ Θεὸν καὶ τῶν λαμπηδόνων. Β. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ. Ἀρχ. Τῆς ἀκηράτου λαβομένη πάνσεμνε καὶ μακαρίας ζωῆς). Σελ. 15 - 16 συναξαρίου συντομώτατον. Ἀρχ. Τῆς ὁσίας ταύτης ἡ πατρὶς καὶ τὸ γένος διατελοῦσιν εἰσέτι ἄγνωστα.

Χαράλαμπος μάρτυς

202

Φεβρουαρίου 10

Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Χαράλαμπην ποίημα ἱερέως Ἀρσενίου Πανδῆ Κερκυραίου. Ἐκδίδεται ἐπιμελεῖα Ἀναστ. Π. Μιτσιάλη καὶ Ν. Μπογδάνου Ξενάκη. Τύποις Πανελληνίου. Σπυρ. Γουλῆ. Ἐν Κερκύρα, 1909.

8ον σελ. 30. Σελ. 3 - 30 ὁ παρακλητικὸς κανὼν³. (Ὁ Κανὼν: Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ. Ἀρχ. Τῆς Μαγνησίας τὸν βλαστὸν ὑμνήσωμεν σεπτῇ καρδίᾳ βροτοί).

Χαρίτων Βλ. Αὐξέντιος

1. BAG, σελ. 244.

2. Ὁ Ἱ. Συκουτρῆς ἐν *Desiderata Cyprica. Κυπριακὴ Ἀγιολογία*, Κυπριακὰ Χρονικά 2 (1924), σελ. 57, ἀναγράφει τὴν ἀκόλουθον ἐκδοσιν ἀκολουθίας τῆς ἁγίας Φωτεινῆς: «Ἁγία Φωτεινὴ. Ἡ ἀκολουθία (ἐκδίδεται τῇ φροντίδι τοῦ κ. Χριστοφῆ Μιχαήλ ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας). Δαπάνῃ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου). Τυπογραφεῖον Κυπρίου 1907.

σχ. 8ον, σελ. 20», τὴν ὁποῖαν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ταυτίσωμεν πρὸς τὴν ἐνταῦθα περιγραφομένην. (Βλ. καὶ Σωφ. Εὐστρατιάδου, *Ἀγιολογικά*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 120). Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἀκολουθίας βλ. Ἱ. Συκουτρῆ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 238 - 240.

3. Εἰς τὸν ἴδιον ἅγιον ἐξεδόθη παρακλητικὸς κανὼν ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ Ἀγιορείτου (BAG, σελ. 37).

ΠΙΝΑΞ INCIPIT ΚΑΝΟΝΩΝ¹

- **Ἄδω Μύρων σου τὴν μυρίπνοον χάριν*
(Μύρωνος)
- Αἶνον Θεῶ ἐπὶ τῇ μνήμῃ χορεύοντες τοῦ Ἀθλοφόρου*
Μύρωνος (Μύρωνος)
- Αἶνῶ Φωτεινὴν σὺν τοῖς αὐτῇ συνάθλοις*
(Φωτεινῆς τῆς Σαμαρ.)
- **Ἀμαξὸς φέρει σὸν σκῆνος ἐν μείζονι*
(Αὔξεντίου)
- **Ἄνω πρὸς μόνον τὸν ἐν τῇ φύσει πέλοντα, ἕνα Θεὸν τοῦ παντός*
(Αὔξεντίου)
- **Ἀπόρητον ἄκουσμα, Φωτεινῆς θείας τῆς μάρτυρος*
(Φωτεινῆς τῆς Σαμαρ.)
- Βυθῶ χειμαζόμενος τῆς ἁμαρτίας φιλόρθωπε πρὸς μόνον*
(Μαρτύρων IV)
- Γερασίμου τοῦ πανευκλεοῦς μνήμῃ τὴν πανίερρον*
(Γερασίμου Κεφ.)
- Γερασίμω ἔνθεον ὕμνον προσφέρω*
(Γερασίμου Κεφ.)
- Δεῦτε πιστοὶ ἅπαντες τὰς χεῖρας κροτήσωμεν καὶ θεοφθόγγους ἄσμασι*
(Μαρτύρων IV)
- **Ἐθελξέ σε ὁ πόθος ὁ δεσποτικὸς*
(Ἀναστασίου-Ἰωάννου Ξένου)
- **Ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ βίου καὶ τῶν παθῶν τῶν παρενοχλούντων με*
(Γεδεῶν N.)
- Θαλάσσης ἀθλητικῆς τὸ πέλαγος διατοιξάμενος*
(Χαρίτωνος)
- Καὶ πάλιν ᾠδὴ τοῖς ὁσίοις ἐνθάδε*
Κορινθίου [Ἐν Θεοτοκίαις]
- (Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)
- Κατευθυνθήτω μοι ὁ ὕμνος ἄνωθεν, ἐξ οὐρανιας προῆς*
(Συμεῶν, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)

1. Τὰ μὲ ἀραιὰ στοιχεῖα παρατιθέμενα incipit ἀναφέρονται εἰς τὰς ἀκροστιχίδας τῶν κανόνων. Οἱ κανόνες τῶν ἁγίων: Ἀναστασίου, Ἰωάν-

νου τοῦ Ξένου, Μύρωνος, Χαρίτωνος ὡς καὶ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ ἀπαντῶνται εἰς τὰς ἀκολουθίας ὡς ἐν τοῖς Μηναίοις.

- Μάρκον γεραίρω, ὀρθοδοξίας στύλον*
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
- Μεθέξει τῇ πρὸς Θεὸν πανόλβιε φῶς ἐχρημάτισας*
(Ἀνδρέου Σαλοῦ)
- Μονὰς τρισυπόστατε Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα Ἅγιον*
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
- Νεκρώσας τὸ φρόνημα τῆς σαρκός, τὸν νοῦν μου καταύγασον*
(Ἰωάννου ἐκ Μονεμβ.)
- [*Νικόλαος πρωτοπαπᾶς*]
(Θεοκτίστης Λεσβ.)
- Νικολάου ἱερέως Γαβριηλοπούλου*
(Γερασίμου Κεφ.)
- Νομίμως τὸν ἱερὸν δρόμον τελέσας μακάριε λελαμπρυσμένος*
(Γεωργίου ἐξ Ἰωαν.)
- Νοός μου τὴν ζόφωσιν τῇ σῶ φωτὶ καταλαμπύρονον*
(Γερασίμου Κεφ.)
- Παράσχου μοι Κύριε τοῦ παναγίου σου Πνεύματος σταγόνα χαρίσματος*
(Σταματίου - Δημητρ.)
- Πατέρας ὑμνήσωμεν, τοὺς ἱεροὺς καὶ θεόφρονας*
(Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)
- Πατρᾶσι δύο καὶ μιᾷ αἰνὸς κόρη* [ἐν Θεοτοκίαις]
ὧδὴ Παύλου
(Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)
- Πολλοῖς συνεχόμεοις πειρασμοῖς καὶ ταῖς τρικυμίαις τῶν κινδύνων*
(Νικάνορος)
- Σταυρὲ σκηπτρον ἅγιον καὶ σεπτὸν*
(Σταυροῦ Ὑψωσ.)
- Τὰ χεῖλη τὰ βέβηλα καὶ ρυπαρά μου ἀνάπτυσον, Νικάνορ*
(Νικάνορος)
- Τὴν ἀχλὸν καθάρισον ἀγνή τοῦ νοός μου Δέσποινα*
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
- Τὴν θείαν παράσχου μοι Λόγε σοφίαν ὑμνήσαι*
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
- Τὴν μητέρα μέλψωμεν ἀρρήτου λόγου*
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
- Τὴν σὴν γεραίρω Νικάνορ μνήμην πάτερ*
(Νικάνορος)

- Τῆς ἀκηράτου λαβομένη πάνσευμε καὶ μακαρίας ζωῆς
(Φωτεινῆς ἐν Σπηλαίῳ)
- Τῆς Μαγνησίας τὸν βλαστὸν ὑμνήσωμεν, σεπτῇ καρδίᾳ βροτοὶ
(Χαραλάμπους)
- Τὸ μελουργὸν τοῦ παρακλήτου ὄργανον, ἢ λιγυρὰ καὶ τερπινῇ
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
- Τὸν ἀείφωτον Δημήτριον σέβω [ἐν Θεοτοκίαις]
Σεραφεῖμ (Δημητρίου μαρτ.)
- Τὸν Εὐγενικὸν Μάρκον ἄσμασι στέφω
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
- Τὸν νοῦν μου κατανασθῆναι δέομαι
(Θεοκτίστης Λεσβ.)
- Τὸν πάντων δεσπότην καὶ ποιητὴν ἰλέωσαι μάρτυς
(Δημητρίου μάρτ.)
- Τῶν λυπηρῶν, ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν καὶ συμφορῶν νέφη ὅλον με καλύπτουσι Ἄνδρῆα
(Ἄνδρέου ἀποστ.)
- Ἵμνήσωμεν ἅπαντες πίστει καὶ πόθῳ Μαρίαν τὴν ἄχραντον βάτον
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
- Ἵμνον ἄδω σοι καινὸν Παρθένε Μαρία ἀγνή
Μελέτιος Καλλονᾶς
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
- Φωτὶ ἀναζόμενος τῷ τρισηλίῳ διάλυσον τὸν ζόφον
(Μύρωνος)
- [Χαραλάμπους Φλωρίου ἱερέως]
(Ἀνθίμου Κεφ.)
- Χαρίτωσον ὅσιν τὴν ἐμὴν διάνοιαν
(Ἀνθίμου Κεφ.)
- Χορεύουσα ὅσα περὶ Θεὸν καὶ τῶν λαμπηδόνων
(Φωτεινῆς ἐν Σπηλαίῳ)
- Χριστοῦ ταῖς λαμπρότησι καταναζόμενος ὅσιν
(Θεοδοσίου)
- Ἵδαῖς ἀννυμῶ τὸν Θεοκτίστης βίον
(Θεοκτίστης Λεσβ.)
- Ἵς παρθενίας καθαρὸν κειμήλιον καὶ ἀκηλίδωτον
(Θεοκτίστης Λεσβ.)